

WEST BENGAL STATE UNIVERSITY
B.A. Honours 1st Semester Examination, 2022-23

SANACOR01T-SANSKRIT (CC1)

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 50

*The figures in the margin indicate full marks
Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable*

SECTION-A

1. अधोलिखितेषु पञ्चानां प्रश्नानामुत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च लेख्यम्। 2×5 = 10
- (क) किं तावत् रघुवंशस्य उत्सभूत महाकाव्यम् ? अस्य महाकाव्यस्य रचयिता कः ?
- (ख) रघुवंशस्य प्रसिद्धा टीका का ? को वा तस्याः टीकायाः रचयिता ?
- (ग) दिलीपः कः ? तस्य कायाकारः कथमासीत् ?
- (घ) दिलीपः कथं प्रजानां पितृपदं प्राप्तवान् ?
- (ङ) 'प्रणवश्छन्दसामिव' – प्रणवः को भवति ? कस्मिन् प्रसङ्गे कविना एवमुक्तम् ?
- (च) 'ऋ सूर्यप्रभवो वंशः ऋ चाल्पविषया मतिः' – इत्यत्र ऋद्वयेन किं ज्ञायते ?
- (छ) दिलीपचरित्रस्य परस्परविरुद्धगुणा विद्वियन्ताम्।

SECTION-B

2. यथाभिमतं प्रश्नस्य एकस्योत्तरं प्रदेयम्। 10×1 = 10
- (क) शिवलामाय पार्वत्याः कठोरं तपः कुमारसम्भवमाश्रित्य वर्णयताम्।
- (ख) 'उपमा कालिदासस्य' – इत्युक्ते तात्पर्यं कुमारसम्भवमिति महाकाव्यस्य पञ्चमसर्गमाश्रित्य लिखयताम्।
3. अधोलिखितयोः एकस्य श्लोकस्य संस्कृतेन देवनागर्या च व्याख्या लेख्या। 5×1 = 5
- (क) मनीषिताः सन्ति गृहेषु देवतास्तपः ऋ वत्से ऋ च तावकं वपुः।
पदं सहेतुं भ्रमरस्य पेलवं शिरीषपुष्पं न पुनः पतत्रिणः॥
- (ख) महाहंशय्यापरिवर्तनच्युतैः स्वकेशपुष्पैरपि या स्म दूयते।
अशंत सा बाहुलतोपघायिनी निषेदुषी स्थण्डिल एव केवले॥

SECTION-C

4. यथाभितं प्रश्नस्य एकस्योत्तरं प्रदेयम् – 10×1 = 10
- (क) वनेचरः कः ? वनेचरवचनमनुसृत्य दुर्योधनस्य राज्यशासनपद्धतिः लेख्या ।
- (ख) 'भारवेरर्थगौरवम्'— इति उक्तेः तात्पर्यं किरातर्जुनीयमिति महाकाव्यस्य प्रथमसर्गमाश्रित्य वर्णयताम् ।
5. अधोलिखितयोः एकस्य श्लोकस्य संस्कृतेन देवनागर्या च व्याख्या लेख्या – 5×1 = 5
- (क) क्रियासुयुक्तैर्नृप चारचक्षुषो न वञ्चनीयाः प्रभवोऽनुजीविभिः ।
अतोऽर्हसि क्षन्तुमसाधु साधु वा हितं मनोहारि च दुर्लभं वचः ॥
- (ख) कथाप्रसङ्गेन जनैरुदाहृतादनुस्मृताखण्डलसूनुविक्रमः ।
तवाभिधानाद् व्यथते नताननः स दुःसहान्मन्त्रपदादिवोरगः ॥

SECTION-D

6. अधोलिखितेषु विषयद्वयमाश्रित्य संस्कृतेन देवनागर्या च टीका लेख्या । 5×2 = 10
- नैषधचरितम्, भट्टिकाव्यम्, मेघदूतम्, रघुवंशम् ।

WEST BENGAL STATE UNIVERSITY
B.A. Honours 1st Semester Examination, 2022-23

SANACOR02T-SANSKRIT (CC2)

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 50

*The figures in the margin indicate full marks.
Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.*

SECTION-A

1. अधोलिखितेषु यथेच्छम् एकं प्रश्नं समाधेयम् । 10×1 = 10
- (क) किं नाम संवादसूक्तम् ? ऋग्वेदस्य संवादसूक्तानि आश्रित्य कश्चन निबन्धो लेख्यः । 2+8
- (ख) कति वेदाङ्गानि ? कानि च तानि ? तद्विषये नातिदीर्घः प्रबन्धो लेख्यः । 1+2+7
- (ग) ईशोपनिषदः प्रतिपाद्यविषयः सोऽङ्गं व्याख्यायताम् । 10
2. अधोलिखितेषु विषयमेकमाश्रित्य संस्कृतेन देवनागर्या च लघुनिबन्धो विरचनीयः । 5×1 = 5
- (क) शतपथब्राह्मणम् ।
- (ख) ऋषी ।
- (ग) सायणाचार्यः ।

SECTION-B

3. अधोलिखितेषु यथेच्छं पञ्च प्रश्नाः संस्कृतेन देवनागर्या च समाधेयाः – 2×5 = 10
- (क) किं नाम पुराणम् ?
- (ख) उपपुराणानि कति ? कानि च तानि ?
- (ग) तामसपुराणानि कानि ?
- (घ) पुराणस्य प्रवृत्तरूपेण कः प्रसिद्धः ? क्षुद्रपुराणस्य नाम किम् ?
- (ङ) नाट्यशास्त्रस्य लक्षणं कस्मिन् पुराणे उपलभ्यते ? किं पुराणमाश्रित्य अभिज्ञानशकुन्तलमिति नाटकं कालिदासेन विरचितम् ?
- (च) पुराणाश्रितस्य महाकाव्यद्वयस्य नाम लेख्यम् ।
- (छ) विष्णोः कति अवताराः सन्ति ? के च ते ?

4. अधप्रदत्तेषु यथेच्छं विषयद्वयमाश्रित्य संस्कृतेन देवनागरीलिप्या च टीकां लिखत।
- (क) विष्णुपुराणम्।
(ख) अग्निपुराणम्।
(ग) लिङ्गपुराणम्।

SECTION-C

5. अधोलिखितेषु यथेच्छमेकं प्रश्नं समाधेयम्। 10×1 = 10
- (क) भारतीयदर्शनमाश्रित्य मुक्तितत्त्वं समासेन प्रतिपादयतम्।
(ख) अलंकारशास्त्रस्य शीतिप्रस्थानम् आश्रित्य कश्चन लघुनिबन्धो लेख्यः।
(ग) व्याकरणशास्त्रस्य मुनित्रयस्य परिचयो देयः।
6. अधोलिखितेषु विषयमेकमाश्रित्य संस्कृतेन देवनागरीलिप्या च टीकां लिखत। 5×1 = 5
- (क) सत्कार्यवादः।
(ख) माया।
(ग) महाभाष्यम्।

—X—

WEST BENGAL STATE UNIVERSITY
B.A. Honours 1st Semester Examination, 2021-22

SANACOR01T-SANSKRIT (CC1)

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 50

*The figures in the margin indicate full marks.
Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.*

SECTION-A

1. अधोलिखितेषु पञ्चानां प्रश्नानामुत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च लेखनीयम्। 2×5 = 10
- (क) जगतः पितरौ वन्दे—जगतः पितरौ कौ भवतः ? तयोः तुलना काभ्यां सह क्रियते ?
- (ख) 'स ताभ्यो वलिमग्रहीत्'—स कः आसीत् ? तस्य करसंग्रहनीतिः कीदृशी च आसीत् ?
- (ग) सूर्यवंशस्य प्रथमः राजा कः आसीत् ? इक्ष्वाकुः कः आसीत् ?
- (घ) हेमनः शुद्धिः श्यामिका वा केन परीक्ष्यते ?
- (ङ) दिलीपस्य मन्त्रणा कीदृशी आसीत् ?
- (च) राज्ञः दिलीपस्य चरित्रस्य गुणद्वयं लेख्यम्।
- (छ) 'यादोरत्नैरिवार्णवः'-उद्धृतेः कोऽर्थः ?

SECTION-B

2. यथाभिमतं प्रश्नस्य एकस्योत्तरं समाधेयम् – 10×1 = 10
- (क) पार्वत्याः तपश्चरणं संक्षेपेण विव्रियताम्।
- (ख) कुमारसम्भवस्य पञ्चमसर्गस्थं भवत्पाठ्यक्रममाश्रित्य कालिदासस्य रचनाशैली लिख्यताम्।
3. अधोलिखितयोः कस्यचित् एकस्य संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च सप्रसङ्गं व्याख्या कार्या। 5×1 = 5
- (क) तथा समक्षं दहता मनोभवां पिनाकिना भग्नमनोरथा सती।
निनिन्द रूपं हृदयेन पार्वती प्रियेषु सौभाग्यफला हि चारुता ॥
- (ख) इति ध्रुवेच्छामनुशासती सुतां शशाक मेना न नियन्तुमुद्यमात्।
क ईप्सितार्थस्थिरनिश्चयं मनः पयश्च निम्नाभिमुखं प्रतीपयेत् ॥

SECTION-C

4. कस्यचिदेकस्य प्रश्नस्य उत्तरं लेख्यम् –

10×1 = 10

- (क) 'स सौष्टवौदार्यविशषशालिनीं विनिश्चितार्थामिति वाचमाददे' – इदं कविवचनमनुसृत्य वनेचरोक्तिः विचार्यताम्।
- (ख) 'नारिकेलफलसम्मितं वचो भारवेः' – इत्यस्य वचनस्य सार्थक्यं किरातर्जुनीयमहाकाव्यस्य प्रथमसर्गान्तर्गतं पाठ्यांशमनुसृत्य लिख्यताम्।

5. यथेच्छमेकस्य श्लोकस्य संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च व्याख्या क्रियताम् –

5×1 = 5

- (क) कृतप्रणामस्य महीं महीभुजे जितां सपत्नेन निवेदयिष्यतः।
न विव्यथे तस्य मनो न हि प्रियं प्रवुक्तमिच्छन्ति मृषा हितैषिणः॥
- (ख) स किंसखा साधु न शास्ति योऽधिपं हितान्न यः संशृणुते स किम्प्रभुः।
सदानुकुलेषु हि कुर्वते रतिं नृपेष्वमात्येषु च सर्वसम्पदः॥

SECTION-D

6. अधोलिखितानां विषयाणां द्वयमधिकृत्य संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च टिप्पणी रचनीया—

5×2 = 10

N.B. : Students have to complete submission of their Answer Scripts through E-mail / Whatsapp to their own respective colleges on the same day / date of examination within 1 hour after end of exam. University / College authorities will not be held responsible for wrong submission (at in proper address). Students are strongly advised not to submit multiple copies of the same answer script.

—x—

WEST BENGAL STATE UNIVERSITY
B.A. Honours 1st Semester Examination, 2021-22

SANACOR02T-SANSKRIT (CC2)

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 50

*The figures in the margin indicate full marks.
Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.*

SECTION-A

1. अधोलिखितेषु यथेच्छम् एकः प्रश्नः समाधेयः। 10×1 = 10
 - (क) किं नाम दार्शनिकसूक्तम् ? ऋग्वेदस्य दार्शनिकसूक्तानि आश्रित्य कश्चन निबन्धो लेख्यः। 2+8
 - (ख) किं नाम ब्राह्मणसाहित्यम् ? ब्राह्मणसाहित्यस्य प्रतिपाद्यविषयान् समासेन लिखत। 2+8
 - (ग) उपनिषच्छब्दस्य कोऽर्थः ? उपनिषत्सु प्रतिपादितमात्मतत्त्वमाश्रित्य कश्चन निबन्धो विरचनीयः। 2+8

2. अधोलिखितेषु विषयमेकमाश्रित्य संस्कृतेन देवनागरलिप्या च लघुनिबन्धो विरचनीयः। 5×1 = 5
 - (क) यजुर्वेदः।
 - (ख) आरण्यकम्।
 - (ग) निरुक्तम्।

SECTION-B

3. अधोलिखितेषु यथेच्छं पञ्च प्रश्नाः संस्कृतेन देवनागरलिप्या च समाधेयाः। 2×5 = 10
 - (क) महापुराणानि कति ? कानि च तानि ?
 - (ख) पुराणेतिहासयोः को भेदः ?
 - (ग) मन्वन्तरं किम् ?
 - (घ) पुराणाश्रितस्य नाटकद्वयस्य नाम लिख्यताम्।
 - (ङ) कानि राजसपुराणानि ?
 - (च) महायज्ञः कतिविधः ? के च ते ?
 - (छ) पुराणेषु सर्ववृहत्पुराणं किमस्ति ? अत्र कति श्लोकाः सन्ति ?

4. अधःप्रदत्तेषु यथेच्छं विषयद्वयमाश्रित्य संस्कृतेन देवनागरलिप्या च टीकां लिखत।
- (क) पद्मपुराणम्
(ख) स्कन्दपुराणम्
(ग) वायुपुराणम्।

5×2 = 10

SECTION-C

5. अधोलिखितेषु यथेच्छमेकः प्रश्नः समाधेयः।
- (क) भारतीयालङ्कारशास्त्रानुसारं रसप्रस्थानमाश्रित्य कश्चन लघुनिबन्धो लेख्यः।
(ख) सांख्यप्रतिपादितं सृष्टितत्त्वं समासेन व्याख्यायताम्।
(ग) व्याकरणशास्त्रेषु महाभाष्यस्य गुरुत्वं वैशिष्ट्यं च समासेन प्रतिपाद्यताम्।

10×1 = 10

6. अधोलिखितेषु विषयमेकमाश्रित्य संस्कृतेन देवनागरलिप्या च टीकां लिखत।
- (क) सांख्यमते पुरुषः
(ख) देहात्मवादः
(ग) अष्टाध्यायी।

5×1 = 5

N.B. : *Students have to complete submission of their Answer Scripts through E-mail / Whatsapp to their own respective colleges on the same day / date of examination within 1 hour after end of exam. University / College authorities will not be held responsible for wrong submission (at in proper address). Students are strongly advised not to submit multiple copies of the same answer script.*

—x—

WEST BENGAL STATE UNIVERSITY
B.A. Honours 1st Semester Examination, 2020, held in 2021

SANACOR01T-SANSKRIT (CC1)

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 50

*The figures in the margin indicate full marks.
Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.*

SECTION-A

1. अधोलिखितेषु प्रश्नेषु यथेच्छं पञ्च प्रश्नाः संस्कृतेन देवनागरीलिप्या च समाधेयाः 2×5 = 10
- (क) रघुवंशमिति महाकाव्यस्य रचयिता कः ? महाकाव्यस्य मङ्गलश्लोके कयोः स्तुतिरस्ति ?
- (ख) रघुवंशस्य प्रसिद्धा टीका का ? को वा रचयिता ?
- (ग) रघुवंशः अन्येन केन नाम्ना परिचितः ?
- (घ) दिलीपः कः आसीत् ? तस्य कायाकारः कीदृश आसीत् ?
- (ङ) दिलीपः कथं प्रजाभ्यः करं गृह्णाति स्म ?
- (च) 'आजन्मशुद्धानाम्' इत्यादिषु 'आङ्' इत्युपसर्गस्य कोऽर्थः ?
- (छ) 'प्रणवश्छन्दसामिव'— प्रणवः कः भवति ?

SECTION-B

2. यथाभिमतं प्रश्नस्य एकस्योत्तरं प्रदेयम् — 10×1 = 10
- (क) 'कुमारसम्भवम्' इति महाकाव्ये शिवलाभाय पार्वत्याः तपस्या वर्णयताम् ।
- (ख) महाकाव्यरूपेण 'कुमारसम्भवम्' इत्यस्य विचारः क्रियताम् ।
3. कस्यचिदेकस्य श्लोकस्य संस्कृतेन देवनागरीलिप्या च व्याख्या क्रियताम् — 5×1 = 5
- (क) मनीषिताः सन्ति गृहेषु देवतास्तपः क्व वत्से क्व च तावकं वपुः ।
पदं सहेतु भ्रमरस्य पेलवं शिरीषपुष्पं न पुनः पतत्रिणः ॥
- (ख) स्वयं विशीर्णद्रुमपर्णवृत्तिता परा हि काष्ठा तपसस्तया पुनः ।
तदप्यपाकीर्णमतः प्रियंवदां वदन्त्यपर्णेति च तां पुराविदः ॥

SECTION-C

4. कस्यचिदेकस्य प्रश्नस्य उत्तरं लेख्यम् –
- (क) वनेचरः कः ? युधिष्ठिरं प्रति उक्तं तस्य वचनम् आलोच्यताम्।
- (ख) 'भारवेरर्थगौरवम्' इति किरातार्जुनीयमहाकाव्यस्य प्रथमसर्गान्तर्गतं पाद्यांशमनुसृत्य सोदाहरणं लिख्यताम्।

SECTION-D

5. यथेच्छमेकस्य श्लोकस्य संस्कृतेन देवनागरीलिप्या च व्याख्या क्रियताम् – 5×1 = 5
- (क) क्रियासु युक्तैर्नृपचारचक्षुषो न वञ्चनीयाः प्रभवोऽनुजीविभिः।
अतोऽर्हसि क्षन्तुमसाधु साधु वा हितं मनोहारि च दुर्लभं वचः॥
- (ख) सुखेन लभ्या दधतः कृषीबलैरकृष्टपच्या इव शस्यसम्पदः।
वितन्वति क्षेममदेवमातृकाश्चिराय तस्मिन् कुरुवञ्चकासति॥

SECTION-E

6. अधोगतेषु विषयद्वयमाश्रित्य संस्कृतेन देवनागरीलिप्या च टीका लिख्यताम्। 5×2 = 10
- बुद्धचरितम्, जानकीहरणम्, मेघदूतम्, अमरुशतकम्।

N.B. : *Students have to complete submission of their Answer Scripts through E-mail / Whatsapp to their own respective colleges on the same day / date of examination within 1 hour after end of exam. University / College authorities will not be held responsible for wrong submission (at in proper address). Students are strongly advised not to submit multiple copies of the same answer script.*

—x—

WEST BENGAL STATE UNIVERSITY
B.A. Honours 1st Semester Examination, 2020, held in 2021

SANACOR02T-SANSKRIT (CC2)

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 50

*The figures in the margin indicate full marks.
Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.*

SECTION-A

1. अधोलिखितेषु एकः प्रश्नः समाधेयः 10×1 = 10
- (क) किं नाम धर्मनिरपेक्षसूक्तम् ? धर्मनिरपेक्षसूक्तान्याश्रित्य कश्चन प्रबन्धो लेख्यः।
- (ख) वेदाङ्गस्य लक्षणं किं भवति ? वेदाङ्गान्याश्रित्य कश्चन निबन्धो विरचनीयः।
- (ग) अथर्ववेदस्य विषयमवलम्ब्य कश्चन निबन्धो लेख्यः।

SECTION-B

2. अधोलिखितेषु विषयमेकमाश्रित्य संस्कृतेन देवनागरलिप्या च लघुनिबन्धो विरचनीयः। 5×1 = 5
- (क) ऐतरेयब्राह्मणम्
- (ख) सामवेदसंहिता
- (ग) शौनकः।

SECTION-C

3. निम्नलिखितेषु यथेच्छं पञ्च प्रश्नाः संस्कृतेन देवनागरलिप्या च समाधेयाः। 2×5 = 10
- (क) पुराणशब्दस्य कोऽर्थः ?
- (ख) पुराणेषु केषां देवानां प्राधान्यं वर्णितम् ?
- (ग) तामसपुराणानि कानि ?
- (घ) गुणाः कतिविधा भवन्ति ?
- (ङ) पुराणसाहित्यस्य उत्सस्थलं किम् ?
- (च) सृष्टिः कतिविधा ?
- (छ) पुराणानां रचयिता कः ?

SECTION-D

4. अधोलिखितेषु विषयद्वयमाश्रित्य संस्कृतेन देवनागरलिप्या च लघुनिबन्धो विरचनीयः।
(क) पुराणलक्षणम्
(ख) विष्णुपुराणम्
(ग) अग्निपुराणम्।

SECTION-E

5. अधोलिखितेषु एकः समाधेयः। 10×1 = 10
(क) पाणिनीयव्याकरणशास्त्रस्येतिहासः समासेन वर्णनीयः।
(ख) न्यायदर्शने प्रमाणमवलम्ब्य कश्चन निबन्धो लेख्यः।
(ग) भारतीयालङ्कारशास्त्रानुसारं गुणप्रस्थानमाश्रित्य कश्चन निबन्धो विरचनीयः।

SECTION-F

6. अधोलिखितेषु विषयमेकमाश्रित्य संस्कृतेन देवनागरलिप्या च लघुनिबन्धो विरचनीयः। 5×1 = 5
(क) महाभाष्यम्
(ख) अनेकान्तवादः
(ग) आनन्दवर्धनः।

N.B. : *Students have to complete submission of their Answer Scripts through E-mail / Whatsapp to their own respective colleges on the same day / date of examination within 1 hour after end of exam. University / College authorities will not be held responsible for wrong submission (at in proper address). Students are strongly advised not to submit multiple copies of the same answer script.*

—x—

WEST BENGAL STATE UNIVERSITY
B.A. Honours 1st Semester Examination, 2019

SANACOR01T-SANSKRIT (CC1)

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 50

*The figures in the margin indicate full marks.
Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.*

SECTION-A

1. अधोलिखितेषु प्रश्नेषु यथेच्छं पञ्चप्रश्नाः संस्कृतेन देवनागरीलिप्या च समाधेयाः 2×5 = 10
- (क) 'रघुवंशम्' कीदृशं काव्यम् ? तस्मिन् काव्ये कियन्तः सर्गाः सन्ति ?
- ✓(ख) 'रघुवंशम्' इति महाकाव्यस्य प्रथमसर्गस्य नाम किमस्ति ?
- ✓(ग) रविः कथं पृथिवीरसं गृह्णाति ?
- ✓(घ) सूर्यवंशस्य प्रथमः राजा कः आसीत् ? इक्ष्वाकुः कः आसीत् ?
- (ङ) 'क्व सूर्यप्रभवो वंशः क्व चाल्पविषया मतिः' – सूर्यप्रभवः वंशः कः ? अल्पविषया मतिः कस्य ?
- (च) 'स पिता पितरस्तासां केवलं जन्महेतवः' – अत्र कः कस्य पिता ?
- ✓(छ) रघुवंशमिति महाकाव्यस्य प्रसिद्धा टीका का ? को वा रचयिता ?
- (ज) 'तदन्वये शुद्धिमति प्रसूतः शुद्धिमत्तरः' – इत्यत्र कस्य पवित्रस्य वंशस्य कथनम् अस्ति ? तस्मिन् वंशे कः जन्म प्राप्तवान् ?

SECTION-B

2. यथाभिमतं प्रश्नस्य एकस्योत्तरं प्रदेयम् – 10×1 = 10
- (क) कुमारसम्भवमिति महाकाव्यस्य पाठ्यांशमनुसृत्य महाकवेः कालिदासस्य कवित्वम् विचारयतु।
- (ख) पार्वत्याः मातुर्नाम किम् ? कथं पार्वती तपस्यां कृतवती ? कथं सा पार्वतीं तपसः निवारयितुं चेष्टितवती – सोदाहरणं लिख्यताम्। 1+2+7=10
3. कस्यचिदेकस्य श्लोकस्य संस्कृतेन देवनागरीलिप्या च व्याख्यां कुरुत – 5×1 = 5
- (ऋ) इति ध्रुवेच्छामनुशासती सुतां शशाक मेना न नियन्तुमुद्यमात्।
क ईप्सितार्थस्थिरनिश्चयं मनः पयश्च निम्नाभिमुखं प्रतीपयेत्॥
- (ख) निशम्य चैनां तपसे कृतोद्यमां सुतां गिरिशप्रतिसक्तमानसाम्।
उवाच मेना परिभ्य वक्षसा निवारयन्ती महतो मुनिव्रतात्॥

SECTION-C

4. कस्यचिदेकस्य प्रश्नस्य उत्तरं प्रदेयम् –

(क) कपटपाशाक्रीडया युधिष्ठिरात् प्राप्तं राज्यं स्वायत्तीकर्तुं दुर्योधनः यासां नीतिनां प्रयोगं कृतवान् ताः स्वभाषयावर्णयत ।

(ख) 'नारिकेलफलसम्मितं वचो भारवेः' – इति किरातार्जुनीयाख्यस्य महाकाव्यस्य प्रथमसर्गान्तर्गतं पाठ्यांशमनुसृत्य सोदाहरणं विचारयत ।

SECTION-D

5. यथेच्छमेकस्य श्लोकस्य संस्कृतेन देवनागरीलिप्या च व्याख्या क्रियताम् –

5×1 = 5

(क) स किंसखा साधु न शास्ति योऽधिपं हितान्न यः संशृणुते सः किंप्रभुः।

सदानुकूलेषु हि कुर्वते रतिं नृपेष्वमात्येषु च सर्वसम्पदः॥

(ख) कथाप्रसङ्गेन जनैरुदाहृतादनुस्मृताखण्डलसूनुविक्रमः।

तवाभिधानादव्यथते नताननः सः दुः सहान्मन्त्रपदादिवोरगः॥

SECTION-E

6. अधोगतेषु विषयद्वयमाश्रित्य संस्कृतेन देवनागरीलिप्या च टीका लिख्यताम्।

5×2 = 10

श्रीतगोविन्दम्, वैराग्यशतकम्, नैषधचरितम्, ऋधुवंशम्।

—x—

WEST BENGAL STATE UNIVERSITY

B.A. Honours 1st Semester Examination, 2019

SANACOR02T-SANSKRIT (CC2)

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 50

*The figures in the margin indicate full marks.
Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.*

SECTION-A

1. अधोलिखितेषु यथेच्छम् एकः प्रश्नः समाधेयः 10×1 = 10
 (क) किं नाम दार्शनिकसूक्तम् ? दार्शनिकसूक्तानि आश्रित्य कश्चन निबन्धी लेख्यः। 1½+8½
 (ख) अथर्ववेदस्य विषयमवलम्ब्य कश्चन निबन्धो लेख्यः। के तावत् सन्ति अथर्ववेदस्य उपनिषद्ग्रन्थाः ? 7+3
 (ग) ऋग्वेदस्य समाजव्यवस्था कीदृशी आसीत् ? प्रसङ्गेऽस्मिन् वैदिकसमाजे नारीणां स्थानं वर्णनीयम्। 6+4

SECTION-B

2. अधोनिर्दिष्टेषु विषयम् एकम् आश्रित्य संस्कृतेन देवनागरीलिप्या लघुनिबन्धो विरचनीयः 5×1 = 5
 (क) ऐतरेयब्राह्मणम्, (ख) कल्पः, (ग) तैत्तिरीयारण्यकम्।

SECTION-C

3. अधोलिखितेषु पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः (संस्कृतेन देवनागरीलिप्या च) 2×5 = 10
 (क) पुराणस्य लक्षणं किम् ?
 (ख) राजसपुराणानि नाम कानि ?
 (ग) महायज्ञः कतिविधः के च ते ?
 (घ) पुराणेषु बृहत्पुराणस्य नाम किम् ?
 (ङ) उपपुराणानि कानि ?
 (च) कः खलु पुराणकर्ता ?
 (छ) 'व-चतुष्टयम्' किम् ?

4. अधोलिखितेषु यथेच्छम् विषयद्वयम् आश्रित्य लघुनिबन्धः रचनीयः (संस्कृतेन देवनागरीलिप्या च) 5×2 = 10
(क) ब्रह्मपुराणम्, (ख) पद्मपुराणम्, (ग) पुराणानां रचनाकालः ।

SECTION-E

5. अधो-गतेषु यथेच्छम् एकः प्रश्नः समाधेयः। 10×1 = 10
(क) भाष्यलक्षणं किम् ? महाभाष्यस्य रचयिता कः ? महाभाष्यस्य सामान्यं विवरणं प्रदेयम्।
(ख) भारतीयदर्शने आत्मनः स्वरूपविषये विविधानि मतानि आलोचय।
(ग) भारतीयालङ्कारशास्त्रानुसारं रीतिप्रस्थानम् आश्रित्य कश्चन निबन्धो लेख्यः।

SECTION-F

6. अधोलिखितेषु एकं विषयमाश्रित्य लघुनिबन्धः रचनीयः (संस्कृतेन देवनागरीलिप्या च) 5×1 = 5
(क) सांख्यमते प्रकृतिः, (ख) काशिका, (ग) रसगङ्गाधरः।

—x—

WEST BENGAL STATE UNIVERSITY
B.A. Honours 1st Semester Examination, 2018

SANACOR01T-SANSKRIT (CC1)

CLASSICAL SANSKRIT LITERATURE (POETRY)

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 50

*The figures in the margin indicate full marks.
Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.*

SECTION-A

1. अधोलिखितेषु प्रश्नेषु यथेच्छं पञ्चप्रश्नाः संस्कृतेन देवनागरीलिप्या च समाधेयाः – 2×5 = 10
- (क) प्रणवश्छन्दसामिव – कः तावत् प्रणवः ? कस्मिन् प्रसङ्गे कविना एवमुक्तम्।
- (ख) किं तावत् रघुवंशस्य उत्सभूतं महाकाव्यम् ? अस्य महाकाव्यस्य कः रचयिता ?
- (ग) परस्परविरुद्धाः गुणाः दिलीपे केन प्रकारेण सहावस्थायिनः भवन्ति ?
- (घ) दिलीपस्य मन्त्रणा कीदृशी आसीत् ?
- (ङ) दिलीपेन किम्प्रकारेण प्रजानां पितृपदं प्राप्तम् ?
- (च) राज्ञः दिलीपस्य चरित्रस्य गुणत्रयम् उल्लिख्यताम्।
- (छ) कौ जगतः पितरौ ? कालिदासेन तौ किमर्थं वन्दितौ आस्ताम् ?
- (ज) "प्रांशुलभ्ये फले लोभादुद्वाहुरिव वामनः" – किमत्र प्रांशुलभ्यं फलम् ? कश्च वामनः?

SECTION-B

2. यथाभिमतं प्रश्नस्य एकस्योत्तरं प्रदेयम्। 10×1 = 10
- (क) अभीष्टसिद्धये पार्वत्याः साधनमार्गः कीदृशः आसीत् ? कुमारसम्भवमहाकाव्यस्य पञ्चमसर्गमाश्रित्य लिख्यताम्।
- (ख) कुमारसम्भवमिति महाकाव्यस्य पञ्चमसर्गमनुसृत्य प्रदर्शयताम् – 'उपमा कालिदासस्य' इति।
3. कस्यचिदेकस्य श्लोकस्य संस्कृतेन देवनागरीलिप्या च व्याख्यां कुरुत – 5×1 = 5
- (क) यथा प्रसिद्धैर्मधुरं शिरोरुहैर्जटाभिरप्येवमभूत्तदाननम्।
न षट्पदश्रेणिभिरेव पङ्कजं सशैवलासङ्गमपि प्रकाशते॥
- (ख) तथा समक्षं दहता मनोभवं पिनाकिना भग्नमनोरथा सती।
निनिन्द रूपं हृदयेन पार्वती प्रियेषु सौभाग्यफला हि चारुता॥

SECTION-C

4. कस्यचिदेकस्य प्रश्नस्य उत्तरं प्रदेयम्।
- (क) 'स वर्णिलिङ्गी विदितः समाययौ' – कस्तावत् वर्णिलिङ्गी ? एवं वेशधारणस्य किं प्रयोजनम् ? अत्र वनेचरमुखेन वर्णितः दुर्योधनशासनवृत्तान्तः लिख्यताम्।
- (ख) विशदीक्रियतां किरातार्जुनीयाख्यस्य महाकाव्यस्य प्रथमसर्गमाश्रित्य 'भारवेरर्थगौरवम्' इति।

SECTION-D

5. यथेच्छमेकस्य श्लोकस्य संस्कृतेन देवनागरीलिप्या च व्याख्या क्रियताम् – 5×1 = 5
- (क) निरत्ययं साम न दानवर्जितं न भूरिदानं विरहय्य सत्क्रियाम्।
प्रवर्तते तस्य विशेषशालिनी गुणानुरोधेन विना न सत्क्रिया॥
- (ख) प्रलीनभूपालमपि स्थिरायति प्रशासदावारिधिमण्डलं भूवः।
स चिन्तयत्येव भियस्तवदेष्यतीरहो दुरन्ता बलवद्विरोधिता॥

SECTION-E

6. अधोगतेषु विषयद्वयमाश्रित्य संस्कृतेन देवनागरीलिप्या च टीका लिख्यताम्। 5×2 = 10
- मेघदूतम्, अमरुशतकम्, जानकीहरणम्, बुद्धचरितम्।

—x—

WEST BENGAL STATE UNIVERSITY
B.A. Honours 1st Semester Examination, 2018

SANACOR02T-SANSKRIT (CC2)

CRITICAL SURVEY OF SANSKRIT LITERATURE

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 50

*The figures in the margin indicate full marks.
Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.*

SECTION-A

1. अधोलिखितेषु यथेच्छम् एकः प्रश्नः समाधेयः। 10×1 = 10
- (क) कति वेदाङ्गानि ? कानि च तानि ? वेदाङ्गानि आश्रित्य कश्चन निबन्धो लेख्यः। 1+1+8
- (ख) किं नाम संवादसूक्तम् ? ऋग्वेदे कति संवादसूक्तानि सन्ति ? तेषु संवादसूक्तेषु त्रितयस्य विवरणं प्रदेयम्। 1.5+1+7.5
- (ग) किं नाम ब्राह्मणम् ? ब्राह्मणमाश्रित्य कश्चन निबन्धो विरच्यः। 10

SECTION-B

2. अधोनिर्दिष्टेषु विषयम् एकम् आश्रित्य संस्कृतेन देवनागरीलिप्या लघुनिबन्धो विरचनीयः। 5×1 = 5
- (क) आरण्यकम्, (ख) सायणाचार्यः, (ग) शतपथब्राह्मणम्।

SECTION-C

3. अधोलिखितेषु पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः (संस्कृतेन देवनागरीलिप्या च) – 2×5 = 10
- (क) भागवतपुराणस्य प्रवक्ता कः ?
- (ख) देवीभागवते कति स्कन्धाः सन्ति ?
- (ग) तामसपुराणानि कानि ?
- (घ) सात्त्विकपुराणानि कानि ?
- (ङ) पुराणशब्दस्य कोऽर्थः ?
- (च) मन्वन्तरं किम् ?
- (छ) पुराणेषु लघुपुराणं किम् ?

SECTION-D

4. अधस्थेषु यथेच्छम् एकमाश्रित्य लघुनिबन्धः रचनीयः (संस्कृतेन देवनागरीलिप्या च) –
- (क) पुराणलक्षणम् ।
(ख) पुराणानां सामाजिकप्रभावः ।
(ग) ऐतिहासिकदिशा पुराणानाम् पर्यालोचनाम् ।

SECTION-E

5. अधोलिखितेषु यथेच्छम् एकः प्रश्नः समाधेयः । 10×1 = 10
- (क) पाणिनीयव्याकरणशास्त्रेतिहासः समासेन वर्णनीयः । 10
(ख) भारतीयदर्शनं कतिविधम् ? कार्यकारणभावविषये भारतीयदर्शनविचार उपस्थाप्यताम् । 2+8
(ग) भारतीयालङ्कारशास्त्रानुसारं रसप्रस्थानम् आश्रित्य कश्चन निबन्धो लेख्यः । 10

SECTION-F

6. अधोलिखितेषु एकं विषयमाश्रित्य लघुनिबन्धः रचनीयः (संस्कृतेन देवनागरीलिप्या च) – 10
- (क) पतञ्जलिः, (ख) वामनः, (ग) सांख्यसम्मतः पुरुषः ।

—x—